II

*(Nelegislatívne akty)*

# NARIADENIA

## NARIADENIE KOMISIE (EÚ) 2022/2246

**z 15. novembra 2022,**

**ktorým sa menia prílohy VIII a IX k nariadeniu Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 999/2001, pokiaľ ide o chronické chradnutie jeleňovitých u živých jeleňovitých**

**(Text s významom pre EHP)**

EURÓPSKA KOMISIA,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie,

so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 999/2001 z 22. mája 2001, ktorým sa stanovujú pravidlá prevencie, kontroly a eradikácie niektorých prenosných spongiformných encefalopatií ([1]), a najmä na jeho článok 23a písm. j) a písm. m),

keďže:

(1) V nariadení (ES) č. 999/2001 sa stanovujú pravidlá prevencie, kontroly a eradikácie prenosných spongiformných encefalopatií (ďalej aj ako „TSE“) v Únii. Uvedené nariadenie sa vzťahuje na produkciu a uvádzanie živých zvierat a produktov živočíšneho pôvodu na trh a v určitých špecifických prípadoch na ich vývoz. V prílohe VIII k nariadeniu (ES) č. 999/2001 sa stanovujú pravidlá obchodovania vo vnútri Únie a v prílohe IX k uvedenému nariadeniu sa stanovujú pravidlá vzťahujúce sa na dovoz do Únie. Stanovuje sa v ňom okrem iného aj prijatie ochranných opatrení v prípade výskytu ohnísk nákazy TSE.

(2) Chronické chradnutie jeleňovitých (ďalej aj ako „CWD“) je prenosná spongiformná encefalopatia postihujúca jeleňovité, ktorá je infekčná a v dôsledku toho môže spôsobiť narušenie obchodu v rámci Únie, a narušenie dovozu do Únie a vývozu do tretích krajín.

(3) Nórsko 1. apríla 2016 informovalo Komisiu o prvom, na jeho území potvrdenom prípade chronického chradnutia jeleňovitých u voľne žijúcich sobov. Bolo to prvýkrát, čo bol zistený výskyt chronického chradnutia jeleňovitých v Európe, a zároveň išlo o prvý prípad prirodzeného výskytu v populácii sobov na svete. Od tohto prvého prípadu do októbra 2021 Nórsko každý rok potvrdilo aspoň jeden prípad, pričom celkovo išlo o tridsaťjeden prípadov: dvadsať prípadov u voľne žijúcich sobov, dva prípady u jeleňa lesného a deväť prípadov u losa mokraďového.

(4) Nórsko 11. júla 2016 prijalo opatrenie, ktorým sa zakazuje vývoz živých jeleňovitých z Nórska bez toho, aby boli dotknuté osobitné výnimky.

(5) Keďže chronické chradnutie jeleňovitých je infekčná choroba, existuje riziko, že sa môže rozšíriť do iných populácií jeleňovitých a do iných regiónov v Únii a v štátoch Európskeho združenia voľného obchodu. Preto sa prijalo vykonávacie rozhodnutie Komisie (EÚ) 2016/1918 ([2]). Zakázalo sa ním premiestňovanie živých jeleňovitých z Nórska do Únie a stanovili sa v ňom osobitné výnimky.

([1]) Ú. v. ES L 147, 31.5.2001, s. 1.

([2]) Vykonávacie rozhodnutie Komisie (EÚ) 2016/1918 z 28. októbra 2016 o určitých ochranných opatreniach v súvislosti s chronickým chradnutím jeleňovitých (Ú. v. EÚ L 296, 1.11.2016, s. 21).

(6) Dňa 2. decembra 2016 prijal Európsky úrad pre bezpečnosť potravín (EFSA) vedecké stanovisko ku chronickému chradnutiu jeleňovitých (ďalej len „stanovisko EFSA z roku 2016“) ([3]). V tomto stanovisku sa odporučilo zaviesť trojročný program dohľadu nad CWD u jeleňovitých, a to v Estónsku, Fínsku, na Islande, v Lotyšsku, Litve, Nórsku, Poľsku a vo Švédsku, ktoré sú členskými štátmi a štátmi EZVO s populáciou sobov alebo losov, alebo s oboma populáciami, s cieľom zistiť a odhadnúť prevalenciu a geografické rozšírenie chronického chradnutia jeleňovitých. V stanovisku EFSA z roku 2016 sa takisto dospelo k záveru, že najpravdepodobnejšou cestou zavlečenia a šírenia chronického chradnutia jeleňovitých je premiestňovanie živých jeleňovitých, a zdôraznilo sa, že používanie prírodných loveckých návnad z moču jeleňovitých zvyšuje pravdepodobnosť zavlečenia chronického chradnutia jeleňovitých. Preto sa v stanovisku odporúča minimalizovať premiestňovanie živých jeleňovitých a ukončiť používanie loveckých návnad z moču jeleňovitých.

(7) V nadväznosti na stanovisko EFSA z roku 2016 bola príloha III k nariadeniu (ES) č. 999/2001 zmenená nariadením Komisie (EÚ) 2017/1972 ([4]) s cieľom stanoviť trojročný program monitorovania CWD u jeleňovitých, zatiaľ čo vykonávacím rozhodnutím Komisie (EÚ) 2017/2181 ([5]) sa predĺžila platnosť vykonávacieho rozhodnutia (EÚ) 2016/1918 do konca roka 2020 s cieľom umožniť, aby ochranné opatrenia zostali v platnosti do konca uvedeného trojročného programu monitorovania. Vykonávacím rozhodnutím (EÚ) 2017/2181 sa do ochranných opatrení doplnili aj zákazy a obmedzenia týkajúce sa loveckých návnad z moču jeleňovitých.

(8) V roku 2018 bol vo Fínsku zistený výskyt prvého prípadu chronického chradnutia jeleňovitých v Únii a v novembri 2020 bol zaznamenaný ďalší prípad. Švédsko zistilo výskyt troch prípadov chronického chradnutia jeleňovitých v roku 2019 a ďalší prípad bol zaznamenaný v septembri 2020. Všetky prípady chronického chradnutia jeleňovitých, ktorých výskyt bol zistený vo Fínsku a Švédsku u losa mokraďového, boli potvrdené v rámci trojročného programu monitorovania CWD u jeleňovitých.

(9) Úrad EFSA uverejnil 11. novembra 2019 vedecké stanovisko s názvom *Update on chronic wasting disease (CWD) III* ([6]) [Aktuálne informácie o chronickom chradnutí jeleňovitých (CWD) III] (ďalej len „stanovisko EFSA z roku 2019“) s rôznymi odporúčaniami adresovanými Komisii vrátane odporúčaní v súvislosti s rizikovými faktormi, ktoré môžu uľahčiť šírenie chronického chradnutia jeleňovitých v Únii.

(10) Vzhľadom na detekciu nových prípadov chronického chradnutia jeleňovitých v Nórsku, vo Fínsku a vo Švédsku a prebiehajúce vedecké posudzovanie výsledkov programu monitorovania, ako aj na potrebu dostatočného času na zohľadnenie odporúčaní uvedených v stanovisku EFSA z roku 2019 sa obdobie uplatňovania vykonávacieho rozhodnutia (EÚ) 2016/1918 opätovne predĺžilo vykonávacím rozhodnutím Komisie (EÚ) 2020/2167 ([7]), a to do 31. decembra 2022, aby sa zohľadnili novšie potvrdené výskyty chronického chradnutia jeleňovitých vo Fínsku a Švédsku.

(11) Vzhľadom na to, že ochranné opatrenia uvedené vo vykonávacom rozhodnutí (EÚ) 2016/1918 sa uplatňujú od roku 2016, že aktuálna epidemiologická situácia týkajúca sa chronického chradnutia jeleňovitých neumožňuje predpokladať eradikáciu tejto choroby v blízkej budúcnosti, že by bolo z právneho hľadiska nevhodné opätovne predĺžiť uplatňovanie ochranných opatrení na základe článku 4 nariadenia (ES) č. 999/2001 a že by sa napriek tomu mali naďalej uplatňovať opatrenia na zabránenie ďalšiemu šíreniu chronického chradnutia jeleňovitých v Únii a štátoch EZVO, by sa prílohy VIII a IX k nariadeniu (ES) č. 999/2001 mali zmeniť tak, aby zahŕňali opatrenia, ktoré sú v súčasnosti stanovené vo vykonávacom rozhodnutí (EÚ) 2016/1918 a ktoré sú upravené podľa potreby tak, aby sa zohľadnilo potvrdenie výskytu chronického chradnutia jeleňovitých vo Fínsku a Švédsku.

([3]) Vestník EFSA (*EFSA Journal*) (2017) 15(1):4667.

([4]) Nariadenie Komisie (EÚ) 2017/1972 z 30. októbra 2017, ktorým sa menia prílohy I a III k nariadeniu Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 999/2001, pokiaľ ide o program dohľadu nad chronickým chradnutím jeleňovitých v Estónsku, vo Fínsku, v Lotyšsku, Litve, Poľsku a vo Švédsku, a ktorým sa zrušuje rozhodnutie Komisie 2007/182/ES (Ú. v. EÚ L 281, 31.10.2017, s. 14).

([5]) Vykonávacie rozhodnutie Komisie (EÚ) 2017/2181 z 21. novembra 2017, ktorým sa mení vykonávacie rozhodnutie (EÚ) 2016/1918 o určitých ochranných opatreniach v súvislosti s chronickým chradnutím jeleňovitých (Ú. v. EÚ L 307, 23.11.2017, s. 58).

([6]) Vestník EFSA (*EFSA Journal*) (2019) 17(11):5863.

([7]) Vykonávacie rozhodnutie Komisie (EÚ) 2020/2167 zo 17. decembra 2020, ktorým sa mení vykonávacie rozhodnutie (EÚ) 2016/1918 o určitých ochranných opatreniach v súvislosti s chronickým chradnutím jeleňovitých predĺžením obdobia jeho uplatňovania (Ú. v. EÚ L 431, 21.12.2020, s. 70).

(12) Na základe záverov vyplývajúcich zo stanovísk úradu EFSA z rokov 2016 a 2019 je preto potrebné zachovať zákaz premiestňovania živých jeleňovitých z Nórska do Únie. Z praktických dôvodov by sa mal tento zákaz naďalej uplatňovať na živé jeleňovité premiestňované v súvislosti s ľudskou činnosťou, ale nie na pohyb voľne žijúcich jeleňovitých cez hranice Nórska bez akéhokoľvek ľudského zásahu. Mali by sa stanoviť osobitné výnimky z uvedeného zákazu s cieľom umožniť určité premiestňovanie živých jeleňovitých z Nórska do Únie vrátane cezhraničnej sezónnej pastvy polozdomácnených sobov a premiestňovania polozdomácnených sobov, ktoré sa majú použiť pri kultúrnych alebo športových podujatiach vo Švédsku. Vzhľadom na riziko pre zdravie zvierat, ktoré premiestňovanie povolené na základe uvedených výnimiek predstavuje, najmä pokiaľ ide o kontamináciu životného prostredia priónmi chronického chradnutia jeleňovitých v oblastiach určenia, by však takéto premiestňovanie malo zostať obmedzené na vymedzené oblasti vo Fínsku a Švédsku a premiestňovanie živých jeleňovitých z týchto oblastí by malo zostať zakázané bez toho, aby boli dotknuté osobitné výnimky.

(13) Vzhľadom na to, že výskyt chronického chradnutia jeleňovitých bol potvrdený v dvoch členských štátoch, a na základe záverov vyplývajúcich zo stanovísk úradu EFSA z rokov 2016 a 2019 týkajúcich sa rizikových faktorov, ktoré môžu uľahčiť šírenie chronického chradnutia jeleňovitých v Únii, je potrebné stanoviť zákaz premiestňovania živých jeleňovitých z členského štátu dotknutého uvedenou chorobou do zvyšku Únie. Z praktických dôvodov by sa mal tento zákaz uplatňovať na živé jeleňovité premiestňované v súvislosti s ľudskou činnosťou, ale nie na pohyb voľne žijúcich jeleňovitých bez akéhokoľvek ľudského zásahu. Mali by sa stanoviť osobitné výnimky z uvedeného zákazu s cieľom umožniť určité premiestňovanie živých jeleňovitých z členských štátov dotknutých danou chorobou, a to aj s cieľom zaistiť bezpečný prístup k cenným genetickým zdrojom jeleňovitých a ich zhodnotenie medzi dotknutými členskými štátmi.

(14) Mal by sa zachovať zákaz dovozu loveckých návnad z moču získaného z jeleňovitých a zákaz premiestňovania loveckých návnad z moču získaného z jeleňovitých s pôvodom v Nórsku. Okrem toho by sa malo zakázať premiestňovanie loveckých návnad z moču získaného z jeleňovitých s pôvodom v členských štátoch, v ktorých boli potvrdené prípady chronického chradnutia jeleňovitých.

(15) Prílohy VIII a IX k nariadeniu (ES) č. 999/2001 by sa preto mali zodpovedajúcim spôsobom zmeniť.

(16) Opatrenia stanovené v tomto nariadení sú v súlade so stanoviskom Stáleho výboru pre rastliny, zvieratá, potraviny a krmivá,

PRIJALA TOTO NARIADENIE:

*Článok 1*

Prílohy VIII a IX k nariadeniu (ES) č. 999/2001 sa menia v súlade s prílohou k tomuto nariadeniu.

*Článok 2*

Toto nariadenie nadobúda účinnosť dvadsiatym dňom po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Uplatňuje sa od 1. januára 2023.

Toto nariadenie je záväzné v celom rozsahu a priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch.

V Bruseli 15. novembra 2022

*Za Komisiu*
*predsedníčka*
Ursula VON DER LEYEN

*PRÍLOHA*

Prílohy VIII a IX k nariadeniu (ES) č. 999/2001 sa menia takto:

1. Príloha VIII sa mení takto:

a) Kapitola A sa mení takto:

i) Oddiel B sa vypúšťa;

ii) Dopĺňa sa tento oddiel C:

„*ODDIEL C*

***Podmienky, ktoré sa vzťahujú na jeleňovité***

1. Zoznam členských štátov a ich oblastí vyhotovený v súvislosti s chronickým chradnutím jeleňovitých

1.1. Členské štáty, v ktorých boli potvrdené prípady chronického chradnutia jeleňovitých:

a) Fínsko;

b) Švédsko

1.2. Oblasti Fínska a Švédska vymedzené v súvislosti s rizikom výskytu chronického chradnutia jeleňovitých súvisiaceho s tradičným cezhraničným premiestňovaním živých polozdomácnených sobov do a z Nórska:

a) vo Fínsku: oblasť nachádzajúca sa medzi nórsko-fínskou hranicou a sobím plotom medzi Nórskom a Fínskom;

b) vo Švédsku:

— kraj Norrbotten,

— kraj Västerbotten,

— kraj Jämtland,

— kraj Västernorrland,

— obec Älvdalen v kraji Dalarna,

— obce Nordanstig, Hudiksvall a Söderhamn v kraji Gävleborg.

2. Premiestňovanie živých jeleňovitých z Nórska do Únie

2.1. Premiestňovanie živých jeleňovitých z Nórska do Únie sa zakazuje.

2.2. Odchylne od bodu 2.1 sa povoľuje toto premiestňovanie živých jeleňovitých:

a) premiestňovanie živých polozdomácnených sobov na sezónnu pastvu z Nórska do oblastí vo Švédsku uvedených v bode 1.2 písm. b) pod podmienkou, že príslušný orgán Švédska vopred udelí písomný súhlas s takýmto premiestňovaním;

b) návrat živých polozdomácnených sobov z Nórska do oblastí vo Švédsku uvedených v bode 1.2 písm. b) po ukončení sezónnej pastvy v Nórsku za predpokladu, že príslušný orgán Švédska vopred udelí písomný súhlas s takýmto premiestňovaním;

c) premiestňovanie živých polozdomácnených sobov na sezónnu pastvu z Nórska do oblastí vo Fínsku uvedených v bode 1.2 písm. a);

d) návrat živých polozdomácnených sobov z Nórska do Fínska, ktoré sa pásli v Nórsku v oblasti, ktorá sa nachádza medzi nórsko-fínskou hranicou a sobím plotom medzi Nórskom a Fínskom;

e) premiestňovanie živých jeleňovitých z Nórska do Švédska alebo Fínska na priame zabitie za predpokladu, že príslušný orgán členského štátu určenia vopred udelí svoj písomný súhlas s takýmto premiestnením;

f) premiestňovanie živých polozdomácnených sobov z Nórska do oblastí vo Švédsku uvedených v bode 1.2 písm. b) na účel športových alebo kultúrnych podujatí pod podmienkou, že príslušný orgán Švédska vopred udelí písomný súhlas s takýmto premiestňovaním;

g) návrat živých polozdomácnených sobov z Nórska do oblastí vo Švédsku uvedených v bode 1.2 písm. b) po účasti na športových alebo kultúrnych podujatiach v Nórsku za predpokladu, že príslušný orgán Švédska vopred udelí písomný súhlas s takýmto premiestňovaním;

h) tranzit živých jeleňovitých z Nórska cez Švédsko alebo Fínsko, ktoré sú určené pre Nórsko, za predpokladu, že príslušný orgán členského štátu tranzitu vopred udelí svoj písomný súhlas.

3. Premiestňovanie živých jeleňovitých z oblastí Fínska a Švédska s tradíciou cezhraničného premiestňovania polozdomácnených sobov s Nórskom

3.1. Premiestňovanie živých jeleňovitých z oblastí uvedených v bode 1.2 sa zakazuje.

3.2. Odchylne od bodu 3.1 sa povoľuje toto premiestňovanie živých jeleňovitých z oblastí uvedených v bode 1.2:

a) premiestňovanie živých jeleňovitých do Nórska za predpokladu, že príslušný orgán Nórska vopred udelí písomný súhlas s takýmto premiestňovaním;

b) premiestňovanie živých jeleňovitých na priame zabitie vo Fínsku alebo Švédsku za predpokladu, že príslušný orgán miesta určenia vopred udelí písomný súhlas s takýmto premiestňovaním;

c) premiestňovanie živých sobov arktických z oblastí vo Švédsku uvedených v bode 1.2 písm. b) do Fínska pod podmienkou, že príslušný orgán Fínska vopred udelí písomný súhlas s takýmto premiestňovaním;

d) premiestňovanie živých jeleňovitých zo zariadenia so špeciálnym režimom v zmysle vymedzenia v článku 4 bode 48 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/429 (*), ktoré sa nachádza v oblasti uvedenej v bode 1.2 písm. b) tejto prílohy, do zariadenia so špeciálnym režimom v zmysle vymedzenia v článku 4 ods. 48 nariadenia (EÚ) 2016/429 vo Švédsku za predpokladu, že príslušný orgán Švédska vopred udelí písomný súhlas s takýmto premiestňovaním.

4. Premiestňovanie živých jeleňovitých z členského štátu, v ktorom bol potvrdený výskyt chronického chradnutia jeleňovitých

4.1. Bez toho, aby boli dotknuté ustanovenia bodu 3, sa zakazuje premiestňovanie živých jeleňovitých z členského štátu uvedeného v bode 1.1 do iných členských štátov.

4.2. Odchylne od bodu 4.1 sa povoľuje toto premiestňovanie živých jeleňovitých z členských štátov uvedených v bode 1.1:

a) premiestňovanie živých jeleňovitých na priame zabitie v inom členskom štáte uvedenom v bode 1.1 alebo v Nórsku;

b) premiestňovanie živých jeleňovitých na iné účely než na priame zabitie do iného členského štátu uvedeného v bode 1.1 alebo do Nórska za predpokladu, že príslušný orgán miesta určenia vopred udelí písomný súhlas s takýmto premiestňovaním;

c) premiestňovanie živých jeleňovitých zo zariadenia so špeciálnym režimom v zmysle vymedzenia v článku 4 bode 48 nariadenia (EÚ) 2016/429 do zariadenia so špeciálnym režimom v zmysle vymedzenia v článku 4 ods. 48 nariadenia (EÚ) 2016/429, ktoré sa nachádza v inom členskom štáte, za predpokladu, že príslušný orgán miesta určenia vopred udelí písomný súhlas s takýmto premiestňovaním.“

(*) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/429 z 9. marca 2016 o prenosných chorobách zvierat a zmene a zrušení určitých aktov v oblasti zdravia zvierat („právna úprava v oblasti zdravia zvierat“) (Ú. v. EÚ L 84, 31.3.2016, s. 1).

b) V kapitole C sa dopĺňa tento oddiel C:

„*ODDIEL C*

***Lovecké návnady z moču jeleňovitých***

1. Zakazuje sa dovoz zásielok loveckých návnad z moču získaného z jeleňovitých s pôvodom v Nórsku do Únie.

2. Zakazuje sa výroba, uvádzanie na trh a používanie loveckých návnad z moču získaného z jeleňovitých s pôvodom v členských štátoch uvedených v kapitole A oddiele C bode 1.1.“

2. V prílohe IX kapitole F sa dopĺňa tento bod 3:

„3. Zakazuje sa dovoz loveckých návnad z moču získaného z jeleňovitých s pôvodom v Nórsku do Únie.“